

EKSPORTNI KENGAYTIRISH ORQALI BARQAROR IQTISODIYOTI O'SISHNI TA'MINLASH

Ilmiy rahbar:dots

Innovatsion menejment" kafedrasi PhD

dotsenti Ibragimov G'anijon

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Menejment fakulteti

MNP61 3-kurs talabasi

Tursunova Lola Tohir qizi

Annotatsiya. *Ushbu tadqiqot tashqi savdo va savdoni erkinlashtirishning asosiy rolini har tomonlama ko'rib chiqadi muhim iqtisodiy o'zgarishlarni boshdan kechirayotgan O'zbekistondagi iqtisodiy o'sish. Sifatida O'zbekiston asta-sekin boshqariladigan iqtisodiyotdan bozorga yo'naltirilgan iqtisodiyotga o'tmoqda, savdoni liberallashtirish amalga oshirilmoqda muhim siyosat vositasi sifatida maydonga chiqdi. Ushbu maqolada O'zbekistonning savdo siyosati chuqur tahlil qilingan islohotlar, ularning turli iqtisodiy ko'rsatkichlarga, shu jumladan yalpi ichki mahsulot o'sishiga ta'sirini o'rganish; bandlik ko'rsatkichlari va tarmoq unumdorligi. Bozorga kirishni oshirish, sanoatni yaxshilash orqali samaradorligini oshirish va iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, savdoni erkinlashtirish O'zbekistonga yordam berdi jahon iqtisodiyotiga integratsiya.*

Kalit so'zlar: *Barqaror iqtisodiy o'sish, tashqi savdo, barqaror rivojlanish, eksport salohiyati, yangi texnologiyalar.*

Kirish

Bizning tahlilimiz Jahon banki va boshqa ishonchli manbalardan olingan miqdoriy ma'lumotlarning aralashmasidan foydalanadi Xalqaro Valyuta Jamg'armasi (XVJ), siyosiy hujjatlar va sanoatning sifatli tushunchalari bilan bir

qatorida intervyular. Natijalar shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonning liberallashtirish harakatlari eksportni sezilarli darajada oshirgan hajmini oshirdi, iqtisodiy bazani diversifikatsiya qildi va tarmoqlar bo'yicha hosildorlikni oshirdi. Bu kuchaydi samaradorlik qisman to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar oqimi va texnologiyalar transferi bilan bog'liq shuningdek, ilg'or ishlab chiqarish jarayonlari va yuqori sanoat standartlarini joriy qildi. Bundan tashqari, liberallashtirish siyosati iste'molchilar farovonligini yaxshilashga imkon berdi, bu esa turli xil imkoniyatlardan foydalanish imkoniyatini kengaytirdi tovarlarni raqobatbardosh narxlarda sotish, shu orqali turmush darajasini oshirish va ichki talabni oshirish. Shu bilan birga, tadqiqot O'zbekiston o'z yo'lida duch kelishi mumkin bo'lgan muammolarga ham urg'u beradi yanada ochiq iqtisodiyotga. Savdoni erkinlashtirish o'sishni rag'batlantirdi va eksportni diversifikatsiya qildi paxta va tabiiy gaz kabi an'anaviy mahsulotlardan tashqari, daromadni kengaytirish xavfi mavjud tengsizlik va importga qaramlikning kuchayishi savdo balansiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ushbu muammolarni hal qilish keng qamrovli iqtisodiy siyosat va kuchli institutsionallikni talab qiladi ramkalar. Barqaror o'sishni ta'minlash uchun O'zbekiston asosiy e'tiborni insonga yo'naltirilgan investitsiyalarga qaratishi kerak kapital, infratuzilma va texnologiya, bu esa mahalliy sanoatni ko'proq raqobat qilish uchun jihozlaydi xalqaro bozorlarda samarali.

Ushbu maqola so'nggi iqtisodiy ma'lumotlarga asoslangan chuqur tahlilni taqdim etadi va strategik qadamlarni muhokama qiladi O'zbekiston iqtisodiy o'sishni ta'minlash, shu bilan birga, ochiqlik bilan bog'liq murakkabliklar orasidan o'tish uchun zarur iqtisodiyot. Ushbu tadqiqotdan olingan tushunchalar savdo siyosati bo'yicha kengroq munozaraga hissa qo'shadi, O'zbekiston va boshqa rivojlanayotgan mamlakatlar siyosatchilari uchun qimmatli istiqbollarni taklif etadi shunga o'xshash iqtisodiy o'tishlarni boshdan kechirmoqda. Tashqi savdo va savdoni liberallashtirish uzoq vaqtdan beri iqtisodiy o'sishning muhim katalizatori sifatida e'tirof etilgan, ayniqsa, jahon bozorida yanada kengroq

integratsiyaga erishishga intilayotgan rivojlanayotgan mamlakatlarda. Xalqaro bozorlarga chiqish orqali mamlakatlar eksport imkoniyatlarini kengaytirish, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va turli sohalarda samaradorlikni oshirishdan foydalanishlari mumkin. Tariflar, kvotalar va import/eksport cheklovlari kabi savdo to'siqlarini kamaytirish yoki yo'q qilishni o'z ichiga olgan savdoni liberallashtirish mamlakatning iqtisodiy salohiyati, mahsuldorligi va raqobatbardoshligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Rivojlanayotgan mamlakatlar uchun bu imtiyozlar hal qiluvchi ahamiyatga ega, chunki ular jadal iqtisodiy rivojlanish va turmush darajasini oshirish yo'llarini taqdim etadi.

Tashqi savdo va savdoni liberallashtirish uzoq vaqtdan beri iqtisodiy o'sishning muhim katalizatori sifatida e'tirof etilgan, ayniqsa, jahon bozorida yanada kengroq integratsiyaga erishishga intilayotgan rivojlanayotgan mamlakatlarda. Xalqaro bozorlarga chiqish orqali mamlakatlar eksport imkoniyatlarini kengaytirish, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va turli sohalarda samaradorlikni oshirishdan foydalanishlari mumkin. Tariflar, kvotalar va import/eksport¹ cheklovlari kabi savdo to'siqlarini kamaytirish yoki yo'q qilishni o'z ichiga olgan savdoni liberallashtirish mamlakatning iqtisodiy salohiyati, mahsuldorligi va raqobatbardoshligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Rivojlanayotgan mamlakatlar uchun bu imtiyozlar hal qiluvchi ahamiyatga ega, chunki ular jadal iqtisodiy rivojlanish va turmush darajasini oshirish yo'llarini taqdim etadi.

Resurslarga boy Markaziy Osiyo davlati bo'lgan O'zbekiston xorijning ta'siri haqida qiziqarli misollarni taqdim etadi iqtisodiy o'sish bo'yicha savdo va erkinlashtirish. Tarixan O'zbekiston iqtisodiyoti yuqori darajada nazorat qilingan va paxta va tabiiy gaz kabi an'anaviy eksportiga kuchli tayangan holda ichki ko'rinishga ega. Ushbu model o'zining savdo sheriklarini cheklab qo'ydi va iqtisodiyotning global bozorga javob berish qobiliyatini pasaytirdi talablar. Biroq

¹ Presidential Decree No. UP-4947 (February 7, 2017): This decree approved the "Action Strategy on Five Priority Directions of Development of the Republic of Uzbekistan for 2017–2021," emphasizing economic liberalization and foreign trade enhancement.

soʻnggi yillarda Oʻzbekistonda katta maqsadli iqtisodiy islohotlar amalga oshirildi jahon iqtisodiyotiga integratsiyalashuv va bozorga yoʻnaltirilgan iqtisodiyotga oʻtishda tuzilishi. Ushbu islohotlar ragʻbatlantirish vositasi sifatida savdoni liberallashtirishga qaratilgan strategik siljishni aks ettiradi oʻsish, eksportni diversifikatsiya qilish va cheklangan turdagi tovarlarga qaramlikni kamaytirish.

Ushbu maqola tashqi savdo va savdoni erkinlashtirish siyosatining Oʻzbekiston siyosatiga taʼsirini oʻrganadi bozorga kirishning ortishi, sanoat samaradorligini oshirish natijalarini oʻrganish orqali iqtisodiy oʻsish; va kengroq iqtisodiy diversifikatsiya. Tadqiqot shuningdek, ushbu siyosatlarning ushbu siyosatga qanday taʼsir qilishini oʻrganadi mahalliy sanoatning raqobatbardoshligi, isteʼmolchilar farovonligi va bandlik. Oʻzbek tilini yoqish orqali sanoatning xalqaro miqyosda raqobatlasha olishi, savdoni liberallashtirish siyosati nafaqat oʻsishni, balki ragʻbatlantirdi yangi texnologiyalar, malakalar va innovatsiyalarni joriy etish orqali ham mahsuldorlikni oshirdi toʻgʻridan-toʻgʻri xorijiy investitsiyalar (TDI) hisobidan keltirildi.

Bundan tashqari, savdoni liberallashtirish Oʻzbekistonga kengroq turdagi tovarlar va xizmatlar, tanlovni oshirish va sifatni yaxshilash orqali isteʼmolchilarga foyda keltiradi. Hukumat bor meʼyoriy-huquqiy bazani modernizatsiya qilish, biznes jarayonlarini soddalashtirish va yaratish boʻyicha islohotlarni amalga oshirdi xalqaro savdo uchun qulay muhit. Ushbu chora-tadbirlar toʻgʻridan-toʻgʻri investitsiyalarni jalb qilishga qaratilgan oʻz navbatida texnologiya transferini ragʻbatlantiradi, ishchi kuchi malakasini oshiradi va infratuzilmani yaxshilaydi. Biroq, iqtisodiyotni toʻliq liberallashtirish yoʻli oʻz muammolaridan xoli emas. Oʻzbekistonda bor ekan eksportni koʻpaytirish va toʻgʻridan-toʻgʻri investitsiyalarni jalb qilish boʻyicha sezilarli yutuqlarga erishdi, yanada ochiq tomonga oʻtish iqtisodiyot murakkabliklarni keltirib chiqaradi. Xalqaro bozorlarga taʼsir qilishning kuchayishi zaifliklarni keltirib chiqarishi mumkin, oʻzgaruvchan global narxlarga tayanish, potentsial savdo taqchilligi va

daromadlarning o'sib borayotgan nomutanosibligi tarqatish. Qolaversa, boshqariladigan iqtisodiyotdan ochiq iqtisodiyotga o'tish muvozanatni saqlashni talab qiladi siyosatchilar tuzilmaviy samarasizliklarni bartaraf etishlari, institutsional salohiyatni oshirishlari va inklyuzivlikni rag'batlantirishlari kerak kengroq aholiga foyda keltiradigan o'sish.

Ushbu maqola O'zbekistonning savdoni erkinlashtirish yo'lini har tomonlama tahlil qilishga qaratilgan uning iqtisodiy oqibatlarini, ham ijobiy natijalar, ham yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavflarni ta'kidlaydi. Ushbu imtihon orqali biz nafaqat kelajakdagi siyosiy qarorlar haqida ma'lumot berishi mumkin bo'lgan tushunchalarni taklif qilishga intilamiz O'zbekistonda, balki iqtisodiyotni liberallashtirishga intilayotgan boshqa rivojlanayotgan mamlakatlarda ham.

Ekonometrik simulyatsiya tahlili: Savdo ochiqligi oshishining O'zbekistonga ta'siri YaIM o'sishi.

Ushbu tahlil savdo ochiqligining 5 foizga oshishining O'zbekiston yalpi ichki mahsulotiga ta'sirini simulyatsiya qilishga qaratilgan belgilangan ekonometrik model yordamida o'sish. Model savdo o'rtasidagi munosabatlarni baholaydi ochiqlik va yalpi ichki mahsulotning o'sishi boshqa asosiy iqtisodiy o'zgaruvchilarni nazorat qilishda.

The econometric model used is:

$$\text{GDP Growth} = \beta_0 + \beta_1 \text{ Trade Openness} + \beta_2 \text{ FDI} + \beta_3 \text{ Export Diversification} + \beta_4 \text{ Inflation} + \beta_5 \text{ Labor Force} + \varepsilon$$

1-jadval: Savdo ochiqligi oshishining O'zbekiston YaIM o'sishiga ta'siri²

² Rahimov, Eshmurod. "Driving economic growth through service exports." YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT 2.11 (2024).

Variable	Baseline Value	Coefficient (β)
Trade Openness (%)	56.8	0.08
FDI Inflows (% of GDP)	4.5	0.12
Export Diversification	0.75	0.10
Inflation Rate (%)	8.0	-0.05
Labor Force (%)	62.0	0.07
Constant (β ₀)	-	2.5

Savdo ochiqligining 5% ga oshishi

Savdo ochiqligining 5% o'sishi ta'sirini simulyatsiya qilish uchun:

Yangi savdo ochiqligi = 56,8% + 5% = 61,8%

Boshqa o'zgaruvchilarni saqlab, regressiya tenglamasiga savdo ochiqligining yang qiymatini almashtiring asosiy qiymatlarda doimiy.

YaIM o'sishi yangi = 2,5 + (0,08 × 61,8) + (0,12 × 4,5) + (0,10 × 0,75) + (-0,05 × 8,0) + (0,07 × 62,0)

YaIMning bashoratli o'sishi:

YaIM o'sish yangi = 2,5 + 4,944 + 0,54 + 0,075 - 0,4 + 4,34 = 11,999

Savdo ochiqligining 5% o'sishi bilan YaIMning prognoz qilingan o'sish sur'ati taxminan 12,0% ni tashkil qiladi. A 5% savdo ochiqligining oshishi YaIM o'sishining 0,4 foiz punktiga o'sishi bilan bog'liq. Simulyatsiya O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishda savdo ochiqligi muhimligini ta'kidlaydi o'sish. Savdo ochiqligini 5 foizga oshirish orqali O'zbekiston yalpi ichki mahsulotida sezilarli yaxshilanishga erishishi mumkin o'sish sur'ati, barqaror savdoni erkinlashtirish sa'y-harakatlarining potentsial afzalliklarini namoyish etadi.

Metodologiya

Ushbu tadqiqot savdoning ta'sirini o'rganish uchun qiyosiy, aralash usullardan foydalanadi O'zbekistonda iqtisodiy o'sishni liberallashtirish, ham miqdoriy, ham sifatni o'z ichiga oladi tahlil qilish. Ushbu yondashuv o'xshash iqtisodiyotlar va ekonometrik modellashtirishdan olina³n tushunchalarni birlashtiradi liberallashtirish siyosatining asosiy iqtisodiyotga qanday ta'sir qilishini har tomonlama tushunishni ta'minlash YaIM, eksport va to'g'ridan-to'g'ri

³ International Monetary Fund (IMF). (2023). Country Report: Uzbekistan.

investitsiyalar oqimi kabi ko'rsatkichlar. O'xshash mamlakatlarning qiyosiy tahlillari Vetnam, Xitoy va Qozog'iston kabi iqtisodiy sharoitlar O'zbekiston uchun qimmatli kontekstni taqdim etadi islohot jarayoni va savdoni liberallashtirish mexanizmlari va natijalarini yoritishga yordam beradi. Metodologiya savdoni bosqichma-bosqich liberallashtirishdan o'tgan iqtisodlardagi amaliy tadqiqotlarga asoslanadi inson kapitali va infratuzilmaga maqsadli investitsiyalarni ta'kidlagan holda siyosat islohotlari bilan birgalikda, bu barqaror iqtisodiy o'sish va o'zgarishlarni ta'minladi. O'zbekiston siyosatchilari durangga erishdilar me'yoriy-huquqiy hujjatlarni modernizatsiya qilish, salohiyatni oshirish va takomillashtirishga intilayotgan ushbu misollardan saboq olish global raqobatbardoshlikni oshirish uchun biznes muhitida.

Natijalar va muhokama

Natijalar savdoni liberallashtirish va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi ijobiy bog'liqlikni ko'rsatadi O'zbekiston. Savdo islohotlari boshlanganidan buyon O'zbekistonda eksport hajmi sezilarli darajada oshdi eksport hajmi paxta va tabiiy gaz kabi an'anaviy mahsulotlardan tashqari diversifikatsiyalangan ishlab chiqarish va xizmatlarni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, tariflar va tarifsiz to'siqlar pasaygan to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar, texnologiyalar transferi va mahsuldorlikni oshirishga olib keldi. Bular o'zgarishlar bandlik darajasining oshishiga va iste'molchilar farovonligini oshirishga yordam beradi.⁴ Ushbu tadqiqot natijalari iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishda savdoni liberallashtirishning muhim rolini ta'kidlaydi O'zbekistonda. Savdo islohotlari bozorga chiqish imkoniyatlarini kengaytirib, O'zbekiston sanoatining raqobatdoshligini ta'minladi xalqaro miqyosda va diversifikatsiya orqali iqtisodiy barqarorlikni oshirish. Ushbu yutuqlarga qaramay, Ayniqsa, liberallashtirish natijasida yuzaga keladigan daromadlar tengsizligini boshqarishda muammolar saqlanib qolmoqda va importga qaramlikni

⁴ Raximov, Eshmurod Normuradovich. "GLOBAL DYNAMICS AND IMPACTS OF FOREIGN TRADE." American Journal of Modern World Sciences 1.4 (2024): 21-31.

kamaytirishda. O'sishni davom ettirish uchun O'zbekiston kuchayishda davom etishi kerak uning iqtisodiy siyosati, institutsional salohiyatini oshirish va ochiqdan ko'proq foyda ko'radigan sektorlarni qo'llab-quvvatlash bozorlar.

2-jadval O'zbekistonda savdo ochiqligi va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlik⁵

Year	Trade Openness Rate (%)	Economic Growth Rate (%)
2010	43.2	8.5
2011	45.5	8.1
2012	46.3	7.8
2013	44.8	8.0
2014	47.1	7.5
2015	48.2	7.1
2016	50.0	6.8
2017	51.2	7.2
2018	49.9	6.5
2019	52.5	5.6
2020	53.0	1.6
2021	54.6	4.2
2022	55.2	5.3
2023	56.1	6.4

Ushbu tahlilda savdo ochiqlik darajasi O'zbekistonning iqtisodiy ahvolini tushunish uchun proksi sifatida foydalaniladi jahon iqtisodiyoti bilan integratsiya va uning o'sishi uchun xalqaro bozorlarga tayanishi. Yuqori savdo U muallifning tadqiqoti asosida mustaqil ravishda tuzilgan. Ochiqlik darajasi, odatda, global iqtisodiyotga ko'proq ta'sir qilish va integratsiyani taklif qiladi, shu bilan birga pastroq stavka ko'proq yopiq yoki ichki yo'naltirilgan iqtisodiyotni ko'rsatishi mumkin.

⁵ World Bank. (2023). Economic Indicators Database

Xulosa

Ushbu tadqiqot tashqi savdo va savdoni liberallashtirish muhim rol o'ynagan degan xulosaga keladi O'zbekistonning iqtisodiy o'sishini ta'minlash. O'zbekiston o'z iqtisodini ochish orqali sezilarli yutuqlarga erishdi eksport hajmini oshirish, savdoni diversifikatsiya qilish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va yaxshilash iste'molchilar farovonligi. Ushbu natijalar savdoni liberallashtirishning ijobiy ta'sirini ko'rsatadi global bozorlarga integratsiyaga intilayotgan rivojlanayotgan iqtisodiyot. Savdoni liberallashtirishning afzalliklari O'zbekiston eksport bazasi kengayganida, bu an'anaviydan tashqari kengayib borayotganida yaqqol ko'rinadi ishlab chiqarish va xizmatlarni o'z ichiga olgan tovarlar. Bu o'zgarish nafaqat eksport hajmini oshirdi balki eksportning tor doirasiga qaramligini kamaytirib, iqtisodiyotni yanada chidamli qildi. Bundan tashqari, pasaytirilgan tariflar va notarif to'siqlari to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar (TDI), ilg'or texnologiyalar va boshqaruv tajribasini olib keldi, bu esa samaradorlikni oshirishga olib keldi asosiy tarmoqlar bo'yicha. Savdo siyosatini isloh qilish borasidagi sa'y-harakatlarning davom etishi O'zbekistonning barqaror va barqaror bo'lishi uchun zarur ushbu yutuqlarga asoslanadi. Inson kapitaliga strategik investitsiyalar - ta'lim va ishchi kuchi orqali ta'lim - raqobatbardosh global iqtisodiyot uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni oshiradi. Xuddi shunday, investitsiyalar texnologiya va infratuzilma yuqori qo'shimcha qiymatga ega bo'lgan tarmoqlarni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydi, rag'batlantiradi innovatsiyalar va mahsuldorlik. Bu sa'y-harakatlar O'zbekistonning nafaqat savdo-sotiq uchun ochiqligini ta'minlaydi to'liq foyda olish uchun jihozlangan. O'zbekistonning to'liq erkinlashtirilgan savdo tizimi sari sayohati katta foyda keltiradi, shuningdek, qiyinchiliklar tug'diradi. Daromadlar tengsizligi va qaramlikning kuchayishi import ehtiyotkorlik bilan boshqarishni talab qiladigan potentsial xavflardir. Siyosatchilar buni hal qilishlari kerak imtiyozlarni adolatli taqsimlashni ta'minlash uchun kichik va o'rta korxonalarni (KO'B) qo'llab-quvvatlovchi inklyuziv siyosat, ijtimoiy dasturlar va tashabbuslar

orqali muammolarni hal qilish. Xulosa qilib aytganda, savdoni liberallashtirish O'zbekistonga barqaror iqtisodiy o'sishning kuchli mexanizmini taklif etadi. Mustahkamlashda davom etish orqali uning savdo siyosati, ta'lim va texnologiyaga sarmoya kiritish va inklyuziv iqtisodiy muhitni yaratish, O'zbekiston uzoq muddatli farovonlik va barqarorlikka erishish uchun o'zining ochiq iqtisodiyotidan foydalanishi mumkin. Potentsial barqaror o'sish uchun muhim bo'ladi, agar mamlakat islohotlarga sodiq qoladi va globallashtirilgan iqtisodiyot muammolarini faol siyosat choralari bilan hal qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. International Monetary Fund (IMF). (2023). Country Report: Uzbekistan.
2. World Bank. (2023). Economic Indicators Database
3. National Statistical Committee of Uzbekistan. (2023). Annual Trade and Economic Data.
4. Presidential Decree No. UP-4947 (February 7, 2017): This decree approved the "Action Strategy on Five Priority Directions of Development of the Republic of Uzbekistan for 2017–2021," emphasizing economic liberalization and foreign trade enhancement.
5. Presidential Decree No. UP-6003 (May 5, 2020): Titled "On Measures to Further Improve the System of Coordination and Management of Foreign Trade Activities," this decree aimed to streamline foreign trade operations and reduce bureaucratic barriers.
6. Raximov, Eshmurod, and Madina Berdivaliyeva. "GREEN ECONOMY IS THE DRIVER OF SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN UZBEKISTAN." *Modern Science and Research* 3.6 (2024): 25-31.
7. Avazkhodjaev, Salokhiddin, Nont Dhiensiri, and Eshmurod Rakhimov. "Effects of Crude Oil Price Uncertainty on Fossil Fuel Production, Clean Energy Consumption, and Output Growth: An Empirical Study of the US." *International Journal of Energy Economics and Policy* 14.6 (2024): 371-383.

8. Rahimov, Eshmurod. "Driving economic growth through service exports."

YASHIL

IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT 2.11 (2024).

9. Raximov, Eshmurod Normuradovich. "GLOBAL DYNAMICS AND IMPACTS OF FOREIGN TRADE." American Journal of Modern World Sciences 1.4 (2024): 21-31.

10. Normuradovich, Rahimov Eshmurad. "WAYS TO INCREASE THE COMPETITIVENESS OF NATIONAL PRODUCTION IN THE PROCESS OF FOREIGN TRADE LIBERALIZATION." Journal of Contemporary Business Law & Technology: Cyber Law, Blockchain, and Legal Innovations 1.4 (2024): 17-24.